

Sotsiaalministeerium
info@sm.ee

Teie 06.03.2024 nr 1.2-2/24-1,
SOM/24-0227/-1K
Meie 01.04.2024 nr 1.1-11/1135-5

Magustatud joogi maksu seaduse eelnoü kooskõlastamine

Austatud proua terviseminister

Kooskõlastame magustatud joogi maksu seaduse eelnõu järgmiste märkustega arvestamise korral.

1. Eelnõu läbivaatamisel ja arutamisel Maksu- ja Tolliametiga jõudsime järeldusele, et sätted vajavad põhjalikumat läbimõtlemist, et tekst oleks selge ja rakendamiseks sobilik. Nii näiteks on vaja detailsemalt üle vaadata maksumaksja, maksukohustuse ja maksuvabastuse sätted omavahelises koosmõjus ning praktilise rakendamise seisukohalt. Eelnõu sõnastus ei ole piisavalt selge maksumaksja puhul, kui kaup tuuakse teisest liikmesriigist. Samuti on sätteid vaja põhjalikumalt hinnata järelevalve võimalikkuse positsioonilt, sh maksuvabastuse juhtumid. Lisaks on oluline välja tuua, et elektroonilise deklareerimise süsteemi kehtestamiseks läheb oluliselt enam aega, kui võimaldaks teie esitatud plaan jõustada seadus 2025 aasta 1. jaanuaril. Elektroonilist süsteemi on võimalik hakata arendama alates hetkest, kui on teada, millisel kujul seadus kehtima hakkab. Vähem oluline pole see, et muudatused oma IT süsteemides (ja laoarvestuses) peavad tegema ka ettevõtjad ning viimaste aastate väljakujunenud praktika on, et olulisemad maksudeklaratsioonide muudatused arendab Maksu- ja Tolliamet koostöös maksudeklaratsioonide esitajatega, et tagada mugav maksude deklareerimine. Seaduse varaseim reaalne jõustamise aeg on meie hinnangul 2026. aasta 1. jaanuar. Kuna eelnõu vajab põhjalikumat läbivaatamist, arutamist ja sellega kaasnevalt võimalike muudatuste tegemist sõnastuses, teeme ettepaneku võtta rohkem aega süvenemiseks, et koostöös kõik küsimused lahendada.
2. Eelarves on alates 2025. aastast tuludega summas 25 mln aastas arvestatud, kuid Rahandusministeeriumi eelarvesse uue maksu rakendamiseks vajalikke kulusid (nt IT arendus) ette nähtud ei ole, kuigi seaduse 2025. aasta 1. jaanuaril jõustumine eeldab juba 2024. aastal kulude tegemist. Kulud on RES2025–2028 protsessis lisataotluste osa.
3. Seletuskirja osas 5 (Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele) on suhteliselt lühidalt analüüsitud, kas eelnõus toodud erisused maksust (sh astmelisus, maksu mittekohaldamine teatud toodetele ning maksuvabastus teatud juhtudel) võivad olla käsitatavad riigiabina ja jõutud järeldusele, et riigiabiga tegemist ei ole. Analüüsis on

viidatud ka Euroopa Komisjoni poolt 2018. a Iiri magustatud joogi maksu kohta tehtud otsusele SA.45862 (2018/N), kus komisjon analüüsis vabastusi magustatud jookide maksust ja leidis, et vabastused on kooskõlas (magustatud joogi) maksusüsteemi olemusega ning seega ei ole tegemist valikulisusega ja kokkuvõtteks ei ole tegemist riigiabiga. Eesti kavandatav meede on küll sarnane, kuid mitte üks-ühele sama Iiri meetmega. Seletuskirjas toodud riigiabi analüüs ei ole piisav ega anna kindlust, et eelnõu raames ei anta riigiabi. Kõikide erisuste osas tuleks eraldi analüüsida, miks pole tegemist riigiabiga – eeskjuu saab võtta komisjoni otsuses SA.45862 toodud analüüsist, kus komisjon analüüsiski iga erisust eraldi. Eelnõu § 5 ja seletuskirjas § 5 kohta toodud selgitus ei tundu olevat kooskõlas: seletuskirjas on selgitatud, et maksukohustus tekib toote märgistuse (toitumisalane teave) alusel, kuid teatud toodete puhul puudub kohustus toitumisalast teavet koostada ja esitada, mistõttu ei kuulu joogid, mille puhul märgistamise kohustus puudub ning suhkrusisaldust ei ole võimalik kindlaks määrata, maksustamisele. Eelnõus sellist erisust kirjas pole, kuid ka see erisus võib olla riigiabi, mida tuleb analüüsida. Kui pärast täiendavat riigiabi analüüsi jääb kahtlus, et magustatud joogi maksu seaduse eelnõus toodud erisused võivad kaasa tuua riigiabi andmise erisuse saajatele, tuleb õigusliku kindluse saamiseks esitada Euroopa Komisjonile riigiabi loa taotlus vastavalt konkurentsiseaduse §-le 34¹.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Mart Võrklaev
rahandusminister

Virge Aasa 5885 1493
Virge.Aasa@fin.ee

Velda Buldas 611 3622
Velda.Buldas@fin.ee

Maris Kalda 5885 1434
Maris.Kalda@fin.ee

Kairit Eha 5885 1375
Kairit.Eha@fin.ee